

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

De Legatis, De Successionibus Ab Intestato, De Renvnciationibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. III. Marsicana successionis. De renunciatione facta per fœminam nubentem in sæculo ad favorem fratris, cum expressione, ut ea realis esse debeat, an excludat renunciantem ab ipsius ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74076](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74076)

MARSICANA SVCCSSIONIS

P R O

OLYMPIA DE MACEROLIS

C U M

JACOBO, ET ALIIS PARITER DE MACEROLIS

Casus decisus per Rotam pro Olympia.

De renunciacione facta per sceminam nubentem in saeculo ad favorem fratris, cum expressione, ut ea realis esse debeat, an excludat renunciament ab ipsius renunciarii intestata successione; Qua occasione agitur de explicacione hujusmodi terminorum renunciacionis realis, vel personalis, sive translative vel extinctive.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Resolutio cause.
- 3 Quod termini soleant confundi, ideoque sit distinguendum.
- 4 De questione, an renunciatio uni tantum, vel omnibus proficiat, & an renunciatio faciat numerum, & partem.
- 5 De altera questione inter renunciantem, ac eum, cuius favore renunciatio disposuit.
- 6 De questione in bonis renunciantis ad renunciantem obventu, de cuius successione agatur.
- 7 Et altera in bonis, & successione renunciarii, qui disposuerit.
- 8 De intestata successione renunciarii.
- 9 Non censetur ista successio comprehensa in renunciacione.
- 10 De distinctione inter nubentem in saeculo, vel in Monasterio.
- 11 De casu speciali controversia.
- 12 De intelligentia verborum, ut renunciatio sit realis.
- 13 Attendi debent capitula potius quam instrumentum.
- 14 Clausula appositae in executivis non multum attendenda.
- 15 De distinctione inter bona questita, & querenda pro regulanda renunciacione.
- 16 Quomodo ista quaestiones decidi debeant.

D I S C. III.

Defuncto ab intestato Constantio de Macerolis, superstitio Olympia germana sorore, carnaliter nupta, qua occasione nuptiarum, in instrumento dotali, fratri dotanti amplissimam fe-

cerat renunciacionem, cum declaracione, ut ea realis, imò realissima semper esse, ac haberi deberet; Hinc Jacobus, Julius, & Nicolaus dicti Constantii patruces, praerensionem excitarunt. quod ipsis intestata successio esset, ac etiam altera fideicommissaria in bonis majorum; introductaque causa coram A. C. cum de facto in possessione bonorum se intrusissent, eorum favore prodit sententia; Devoluta verò per appellacionem causa coram Emerix sub die 4. Februarii 1665. ad Olympiam sororis favorem prodit resolutio, neque ulteriorem progressum hucusque causa habuit, vel quia concordata sit, vel ex alio ignoto accidenti.

Duo autem erant controversiae puncti; Primò scilicet super paterno fideicommissio, & de hoc habetur actum in sua materia sub tit. de fideicommiss. disc. 46. Et secundò super intestata successione fratris, super qua stante dicta amplitudine verborum, praesertim quod renunciatio perpetuo realis, ac realissima esse deberet, scribentes pro agnatis remotioribus, ita dicebant, quod stante renunciacionis realitate, dicta mulier habenda esset pro mortua, atque in rerum natura non existente, ideoque ipsis, ita per obstaculi remotionem proximioribus effectis, successio debita esset; cumque terminos realitatis, & personalitatis cum aliis extinctivae, vel translative renunciacionis terminis confunderent, atque auctoritates, unos vel alios, percutientes cumulerent; hinc proinde, ad aequivoca tollenda, advertendam, tam istius, quam aliarum causarum occasione, ut ad casuum, vel effectuum distinctionem, adverti deberet, ne alias (pro consuetudo stylo) quid pro quo caperetur.

Primus igitur casus controversiae cadere solet, an renunciatio facta uni fratri, vel conjuncto, proficiat illi tantum, vel etiam aliis fratribus, seu conjunctis, aequalem succedendi causam cum renunciatorio habentibus, in concursu successione tertii; & sub qua dubitatione, cadit etiam altera, quae sonat in idem, an scilicet persona renunciantis, faciat numerum, & partem, & ad cuius favorem, & de his agunt (ceteris relatis) Fab. de Ann. cons. 45. Hodiern. contr. 7. Galeot. lib. 2. contr. 8. Bellon. jun. de jur. accresc. cap. 5. quest. 48. & habetur in Bonon. disc. 7. & tunc hujusmodi quaestionum decisio pendet à distinctione, an renunciatio sit translative, vel extinctive, ut primo casu proficiat renunciatorio tantum, cuius favore persona renunciantis faciat etiam numerum, ac partem, quoniam fingitur, quod ipse renunciatio succedat, atque in eius persona successio substantietur, ac effectuetur, ad commodum tamen, ac utilitatem renunciarii, sive hic aequalis cum aliis habeat succedendi causam, ut frequenter contingit inter fratres, quorum uni soror renunciacionem fecerit; sive sit remotior, vel omnino extraneus considerandus tanquam procurator succedentis in rem propriam; secundo autem casu, sublata de medio persona renunciantis, tanquam mortua, per jus non decrescendi, seu per remotionem obstaculi, aequalis remanet conditio omnium, aequalem succedendi causam habentium.

Istam autem distinctionem plerique faciunt sub diversis terminis realitatis, & personalitatis, quasi quod, idem sit terminus translative, ac ille personalis, ut potè ad favorem certa, ac determinata persona facta; Idemque sit extinctiva, ac realis, id est generaliter abdicativa, à bonis, absque contemplatione, potius unius, quam alterius personae; verò hic est potius improprius loquendi modus, unde merito Rota,

ubi de isto casu, vel effectu agit, præsertim in *Auximana datium* 26. Maii 1655. coram *Bichio inter suas decis.* 631. de qua infra *disc.* 8 utitur dictis terminis magis propriis, translativa, & extinctiva.

Alter casus est, ubi pariter agatur de successione tertii, in concursu ipsiusmet renunciantis, ac hæredum renunciatarii, seu eorum, in quos renunciatarii, in vita, vel in morte de hac sperata futura successione disposuisset, & hic est propriè casus disputatus in *Romana fideicommissi de Ursino disc.* 6. Et tunc decisiò pariter pendet à dicta distinctione, an renunciatio sit translativa, vel extinctiva, ut primo casu, successione commodum spectet ad hæredem, vel successorem renunciatarii, in exclusionem ipsius renunciantis, ex jam dicta ratione, quod jus successione substantiatur in persona renunciantis, ad commodum tamen, ac utilitatem renunciatarii, seu ejus hæredum, aut aliorum, in quo ipse disposuerit juxta terminos *text. in l. spem Cod. de donat.* Quatenus tamen agatur de bonis indifferentibus, quorum renunciatarii hæres, vel successor sit capax; ubi enim est incapax, tunc intrat difficultas derivata ex pluries enunciata theorica *Barr. in l. qui Roma §. duo fratres ff. de verborum obligatione*, de qua in duobus *discursibus proxime seqq.*

Isto etiam casu, Scribentes promiscuè uti solent dictis aliis terminis, personalis & realis, considerando personalitatem, tanquam restrictionem renunciacionis ad solam personam, cui facta est, & quatenus supervivat, non autem, ut præmoriens transmittat commodum successione ad extraneos, juxta difficultatem excitatam apud *Achill. decis.* 10. de *donat.* quasi quod cessante persona contemplata, cessaret causa finalis renunciacionis pro illius resolutione ex regula *textus in cap. cum cessante*, & hic est articulus principaliter disputatus in *dicta Romana fideicommissi disc.* 6. Sed iste promiscuus usus hujusmodi terminorum, ad hos, vel similes effectus non facit, ut generaliter, atque pro regula, ad alios diversos effectus, idem sit renunciatio realis, ac extinctiva.

Tertius casus est, ubi agatur de successione ipsiusmet renunciatarii, in illis solum bonis, quæ ad eum obvenierunt ab ipsamet renunciante, quia nempe femina renunciaverit germano fratri bona paterna, vel materna, atque ad istius postea morientis intestatam successione, concurrant fratres consanguinei, vel uterini ex secunda uxore, vel respectivè ex secundo viro suscepti, qui aliàs ex Statuto in bonis morientis æqualiter cum utrinque conjunctis succedere possent, ut frequenter in consanguineis tantum contingit; sive, quod, filia renunciaverit bona materna ejus patri tunc habenti filios ex eodem matrimonio postmodum defectos, & cui ab intestato morienti, succedere velint filii ex altero conjugè procreati, juxta casum tractatum per *Merlin contr.* 32. lib. 1. *Atogr. jun. contr.* 27. & alios apud eisdem, ac habetur actum *sub tit. de successione, in Romana successione de Pellegris disc.* 33. ac in aliis; Et in his terminis intrat etiam distinctio, an renunciatio sit realis, vel personalis, capiendò pariter personalitatem pro restrictione ad certas personas, quasi quod filia, vel soror renunciacionem fecerit, solo intuitu fratrum utrinque conjunctorum, & quatenus ad eorum commodum successio honorum communis parentis deferatur, adeo ut, eis defectis, renunciatio resolvatur, tanquam per remotionem consensus, & tanquam ex cessante causa finali renunciandi, undè propterea dicitur per-

sonalis; vel e converso fuerit generalis, ac indefinita pro transmissione honorum ad quicumque, & ad quem effectum dicitur realis; & tamen illi renunciatio sit merè translativa, ergo ex verbo deozante realitatem, non inferitur perneccesse ad qualitatem extinctivam.

Quartus casus est, ubi agatur de successione ipsiusmet renunciatarii morientis cum testamento, seu aliàs, ad favorem extraneorum disponentis bonis, de quibus aliàs (seclusa renunciacione) in prejudicium renunciantis, in toto, vel in parte disponere non poterat, ut (e. g.) est filia, cui pariter legitimam relinquere teneatur, vel soror, quæ à Statuto reintegratorio exclusa, habeat jus reintegracionis ad suam portionem fratre deficiente; sive ubi agatur de bonis antiquis, quorum mercedietas perneccesse juxta *Consuetudines Neapolis* relinquenda est, juxta casum tractatum per *Marin. resol.* 191. lib. 2. vel ubi de bonis fideicommissariis, ad quæ renunciatus jus habeat, vocacionis per mortem fratris, vel alterius renunciatarii juxta casum, de quo *dicto disc.* 6. cum similibus; Et tunc plerique procedunt etiam cum eadem distinctione, personalitatis, vel realitatis, ut scilicet non confitto de realitate, renunciatio tanquam personalis, cessante persona, evanescat, adeo ut suffragari non possit extraneis, in quos renunciatarus dispoferit; verum hæc distinctio magis communiter rejicitur, quoties non appareat de hac restricta, & præcisa voluntate, dum hujusmodi renunciaciones à filiabus, vel fororibus procurari solent ad hanc disponenti libertatem acquirendam *Greg. decis.* 85. *Apont. conf.* 30. & 40. lib. 1. & infra *disc.* seq. & sequius.

Demum Comissis aliis ad rem non facientibus, quintus est casus, qui in præsentè disputatione cadebat, ubi scilicet agatur de intestata successione renunciatarii in ejus bonis propriis indifferentibus; & tunc, aut renunciatio est translativa, quam aliqui isto casu (sed erroneè seu impropiè) dicere solent personalem, & tunc impossibile est dicere, ut sub ea veniat hæreditas, ac successio ipsiusmet renunciatarii, quoniam hæreditas propria alicui donari non potest, neque datur extremum, in quo hujusmodi translationis effectus verificari possit, ut infra *dicto disc.* 6. atque de hoc nemo dubitat, ut etiam de plano admittebant Scribentes in contrarium; aut est purè, ac simpliciter extinctiva, quam pariter Aliqui (sed impropiè, ac erroneè) dicunt realem; & tunc in primis inspicendum est, an in renunciacione actum sit de successione ipsiusmet renunciatarii; si enim non appareat, tunc ista regulariter non censetur comprehensa, ut in *lapis allegata Romana de Perottis coram Duceat. dec.* 346. *reperit. dec.* 543. par. 5. *rec. ex num. 9. cum seqq.* Si verò de hoc appareat; & tunc, licet nostri, multos casus distinguere soleant, ut constat ex distinger, satisque elaboratè deductis per *Marin. disc. resol.* 189. ubi, felici quidem stylo, compendiosè deduxit omnia, quæ per primarios Italianos viros deducta fuerunt in celebri causa successione Principatus Venasri, & Comitatus Celani, à qua omnem ejus fortunam mutuatus est, adeo ut dici possit, quod ibi materia magistraliter tractata sit, utpotè continens succum omnium eorum, quæ per magis insignes viros, non solum illius Civitatis, & Regni, sed etiam Curie Romanæ, aliarumque Italianæ Civitatum, elaborata fuerunt; at tamen (brevisserim expensè) ut plurimum hujusmodi controversiarum

De L. UCA
de
Testamentis
et
C. VI
9

experimentum dedit, quod genuina veritas ea esse videatur, quæ insinuat supra *disc. 1.* & in aliis, quod si ista sit quæstio potius facti quam juris, ideoque non apta recipere generalem uniformem determinationem, sed singulorum casuum decisio pendeat ab eorumdem particularibus, ac individuis circumstantiis, quæ uno, vel altero modo verisimilem utriusque contrahentis, renunciantis scilicet, & renunciatarii voluntatem suadeant, quia nempe renunciatarii probabiliter renunciationem à filio, vel forore procurare voluerit, ut aliis conjunctis, quamvis remotioribus, ex iusta, & rationali causa, etiam intestata successio deferatur juxta ponderationes, de quibus *dicto disc. 1.* Vel e converso.

Ad id autem indagandum, aequaliter conferre solet consideratio causæ, ob quam renunciatio sequatur, an scilicet, sit ob ingressum in Monasterium vel ob nuptias carnales, ut primo casu facilius utriusque contrahentis voluntas præsumatur pro qualitate extinctiva, seu realitate (ita improprie dicta,) Ex parte renunciantis scilicet, ut non in gratiam potius unius quam alterius id egerit, sed amore Dei, ac vitæ cælestis, ad quam ut expeditior fieret, temporalia à se omnino abdicare voluerit, seque mortuum Mundo facere; Renunciatarii verò, dum verisimile est, ut voluerit, ejus successione, ac bona, deferri potius ad conjunctos, quamvis remotiores in sæculo existentes, quam ad renunciantem Religiosum, cum in effectu, non ad ipsum, sed ad Monasterium penitus extraneum, successio deferri dicatur, ut advertunt *Rovit. conf. 43. num. 7. & conf. 44. lib. 1. Merlin. controv. 5. lib. 1. de Marin. dicta resol. 189. num. 22. 190. num. 6. cum seqq. & 191. num. 4. Orthob. dicta decis. 10. in Romana hereditatis de Toscanellis 31. Maji 1649. coram Melio cum concordantibus disc. præceden.*

In illis autem, quæ in sæculo nubunt, præsumptio est in oppositum, quoniam cessantibus filiis, seu fratribus, vel aliis verisimiliter à renunciatario magis dilectis, & in quorum gratiam de communis usû hujusmodi renunciationes à feminis nubentibus procurari solent; Ac etiam cessante dispositione, ob ejus libertatem, ut supra pariter renunciationes procurantur, tunc ex verisimili utriusque contrahentis voluntate, sub renunciatione, quantumvis ampla, & in forma extinctiva, seu reali concepta, casus dicendus est non comprehensus, ut ex magistrali, ac recepto consilio *Baldi 437. num. 2. l. 2. aliis pluribus cumulatis probant Rovit. conf. 23. num. 21. lib. 1. Apont. dicto conf. 39. de Marin. dicta resol. 189. per totam. & 191. num. 4. & sequen. cum aliis dicto disc. 1. & in aliis.*

Hinc proinde qualitas nuptiarum carnalium, vel spiritualium, juxta dictam communem, ac frequenter receptam distinctionem, non importat per se necesse qualitatem extinctivam, vel respectivè translaticivam, sive ut alii dicunt, personalitatem, vel realitatem, quoniam stare simul possunt, ut renunciatio facta per nubentem in sæculo sit purè, ac simpliciter extinctiva, quam aliqui improprie dicunt realem, quodque facta per ingredientem Monasterium sit solum translatica, seu improprie personalis, ac propterea, una, vel altera qualitas, consideranda est ad metiendam voluntatem, istamque uno, vel altero modo facilius, & cum minoribus, vel respectivè majoribus argumentis præsumendam, ut apud allegatos; apud quos, ac etiam apud *Altagrad. jun. controv. 27.* reprobata habetur opinio *Caroli Antonii de Puteo in consilio unico post consilia Oddi, & Menoch. conf. 6.* volentium, ut renuncians, quamvis occasione nuptiarum carnalium, simpliciter, ac indefinitè per alios quamvis remotiores à succes-

sione excludi debeat.

Ista igitur theoretica ita constituta; quatenus pertinet ad applicationem ad hanc facti speciem; in primis agebatur de renunciatione facta per nubentem carnaliter; ac etiam ex instrumento renunciationis non constabat, quod renunciatum fuisset intestatæ successioni ipsiusmet renunciatarii, quoniam, licet mentio fieret etiam de fraternis; attamen id verificabile erat in successione, ac bonis Julii Cæsaris alterius fratris, jam defuncti, unde propterea benè intrabant firmata in *dicta decis. 346. Dunozett. aliàs 543. par. 5. rec.*

Et clarius, quia renunciatio clare concepta erat in forma translatica, & per viâ donationis, quo casu (ut supra) res est indubitata pro excludenda comprehensione successione ipsiusmet renunciatarii, cum hæreditas propria sibi ipsi donari non possit.

Illæ verò verba, ut renunciatio cesseret perpetuò efficax, ac realis, & realissima, (& in quibus totum erat fundamentum scribentium in oppositum,) pariter, imò in satis ampliori formula continebantur in dicto casu tractato per *Marin. dicta resol. 189. in principio,* ubi verba præcisa illius renunciationis registrantur; & tamen contrarium decisum fuit, ex ea congrua ratione, quod in quibuscumque humanis actibus, non cortex & figura verborum, sed substantia verisimilis voluntatis attendi debet.

Ac etiam quia, erroneum est dicere, ut verbum, seu terminus realitatis per se necesse importet qualitatem, purè, ac simpliciter extinctivam, quæ ita tollat omnino de medio personam renunciantis perinde, ac si non esset in rerum natura, dum verba prædicta, rectè verificari possunt, atque operativa remanent in ordine ad tertium, & quartum casum supra exemplificatos, & ad quos, vel similes effectus, hujusmodi cautela introducta est, adjiciendi hanc verborum amplitudinem.

Potissimè verò ex duplici circumstantia; una scilicet, quod verba prædicta non erant in capitulis matrimonialibus, quorum substantia attendenda est, non curata majori amplitudine verborum per Notarium in instrumento apposita, nisi quatenus hæc deserviat pro majori robore, ac observantia, & firmitate illius substantiæ, quæ in capitulis habetur, sæpius in ista, & omni materia advertitur; & altera, quod verba prædicta non erant in parte dispositiva, sed in clausulis executivis adjectis pro ejusdem renunciationis observantia, & ne unquam contra renunciatarium, vel habentes causam ab eo, renuncians ad bona, vel jura renunciata regressu habere possent.

Longas quoque distinctiones, ac allegationes retextebant Scribentes in contrarium, super ea distinctione, an ageretur de juribus, ac successione delectis, vel de deferendis, ut primo casu verificabilis esset renunciatio translatica aliàs personalis nuncupata, In altero autem non caderet nisi extinctiva, aliàs realis, ex deductis per *Montan. controv. 10. nu. 5. Donat. de renunc. cap. 50. n. 28.* verum, ultra quod ista distinctio non subsistit, cum etiâ futura successione spes per viam venditionis, seu donationis, aut alterius similis contractus in commercium deduci possit, ut frequenter habetur *hoc tit. præsertim d. disc. 6.* & in decisionibus in ea causa editis, non videbatur qualis in proposito esset istius distinctionis effectus, cum illa ad alios fines, seu effectus adhiberi soleat.

Atque hinc edocemur, quàm erroneum sit, cum solis generalitatibus conclusionum, vel doctrinarum, ac decisionum in his materiis procedere, ut *disc. 1.* & in aliis advertitur, cum in hujusmodi quæstionibus, quæ sunt potius voluntatis, ac facti, ex istius circumstantiis decisio, prudenti, beneque regulato arbitrio desumenda sit.

ROMANA